

Narodno-gospodarske reči.

Načrt zakona

o premembi užitninskega davka pri Dunajskem mestu.

Dne 21. februarija t. l. predložil je finančni minister dr. vit. Dunajevski državnemu zboru načrt zakona (priloga 949) glede spremembe dunajske okrožne užitnine in zarad upeljave okrožnega užitninskega davka v več krajih krog Dunaja. §. 1. zakona določuje razširjeno užitninsko davčno okrožje Dunajsko tako, da k temu spadajo:

1.) Dunajsko mesto na desnem bregu Donave, kakor ta teče po novo vredjenem predoru.

2.) dalje kraji: Semering, Gaidenzdorf, Ober- in Unter-Meidling, Hetzendorf, Speising, Lainz, Hiezing, Schönbrunn, Penzing, Rudolfsheim, Fünfhaus, Sechshaus, Breitensee, Unter- in Ober-St. Veit, Haeking, Ober- in Unter-Baumgarten, Otakring, Neulerchenfeld, Hernals, Dornbach, Pötzleinsdorf, Gersthof, Weinhaus, Währing, Ober- in Unter-Döbling, Ober- in Unter-Sievering, Neustift am Walde, Nussdorf, Heiligenstadt in Josefsdorf.

3.) Oni deli naslednjih katastralnih občin, ki se bodo odločili v okrožje, namreč občin: Kahlenbergerdörfel, Kaiser-Ebersdorf (Herrschaft), Kaiser-Ebersdorf, Schwechat, Klederling, Ober- in Unter Laa, Inzersdorf, Altmannsdorf, Mauer, Anhof, Hütteldorf, Schottenwald, Neuwaldegg, Salmannsdorf, Weidling in Grinzing.

Črta okrožja določila se bode potem naredbe.

Kar zadeva užitnino samo priznajo vsi krogi, da je izdatno znižana, enako glede števila reči, od katerih je plačevati užitnino, kakor glede tarife same.

Nova tarifa obsega samo 12 tarifnih točk nasproti 50, oziroma 54 točkam, sedaj veljavne tarife.

Nova tarifa obsega:

1.) a) vino	1 v sodih od hl.	4 gld. — kr.
	1 v steklenicah	8 " — "
b) mošt od hl.	3 " — "	
c) grozdje od 100 kil	2 " — "	
2.) Sadni mošt od htl.	1 " — "	
3.) Pivo pri uvažanju htl.	1 " — "	
4.) Goved:		
a) nad 350 kil žive vage od glave	7 " — "	
b) do 350 kil	3 " 50 "	
c) do 120 kil žive vage	1 " 30 "	
5.) ovčina in kozlički čez 10 kil od glave	— " 50 "	
kozlički do 10 kil žive ali 8 kil mrtve vage	— " 30 "	
6.) Prasiči: prasci do 10 kil	— " 50 "	
" nad 10 do 35 kil	1 " — "	
" nad 35 kil	2 " — "	

7.) Meso:

a) sveže goveje, ovčje, klobase in konserve 100 kil	2 gld. 50 kr.
b) sveže vse drugo, posamezni deli zaklane živine 100 kil	4 " — "
c) nasoljeno ali prekajeno 100 kil	5 " — "
d) Salami in prekajeni jeziki 100 kil	6 " — "

8.) Hišna kuretnina:

a) Purani, gosi in kopuni od glave	— " 25 "
b) race od glave	— " 15 "
c) kure in golobi od glave	— " 4 "

9.) Divjaščina:

a) jalen od glave	3 " 50 "
b) divji prašič in jelen	3 " — "
c) divji prasiči do 17 kil, srne in divji kozli od glave	1 " 50 "
d) zajec od glave	— " 15 "
10.) Meso divjaščine 100 kil	6 " — "
11.) Poljska divjaščina od 40 k. do	1 " 40 "
12.) Ribe, raki itd. 100 kil	6 " — "
klini, polenovke in slanike 100 kil	1 " 50 "

Memo sedanje tarife bode prosto: olje, maslo, jajca, vsakovrstna žita, kurilo (drva, oglje, premog) itd.

Da so dunajčani takega zakona veseli, je naravno, okolica dunajska bode pač nasprotno čutila, sedanji vladi pa bodo nasprotovali še dalje eni in drugi, akoravno trdi, da s tem zgubi nad 1 milijon dohodkov za državo.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Beda na Kranjskem. Poročali smo zadnič, da se je c. kr. ministerstvo odločilo za Kranjsko predložiti državnemu zboru načrt zakona, s katerim se vladi dovoli kredit v podporo stradajočim.

Do danes še ni državnemu zboru predložen obljubljen načrt zakona, nadejamo pa se, da se to zgodi v kratkem, ker sila je velika. Deželni odbor naročil je namreč do sedaj že 21 vagonov turšice, katera je deloma že odposlana na one kraje, kjer se ima deliti stradajočim,

Pri Metliško-Črnomeljskem okraju pokazalo se je k sreči, da je število stradajočih le malo in da bode tje namenjena podpora deloma dobro došla v druge hujše prizadete kraje. Do sedaj še niso došla poročila od vsih krajev in z veseljem se prepričava deželni odbor, da je prav mnogo teh poročil ugodnih, ki se glase „hvala Bogu pri nas ni bede, bodemo že shajali z lastnimi pridelki, akoravno so bili nekoliko pičlejši“ —

V kljub takem mnogobrojnim poročilom, pa so neugodna poročila prepogostna in število stradajočih v deželi znašalo je že sred minulega tedna nad 35.300 oseb. Ako se s tem od dne do dne raščečim številom primerjajo sredstva, ki so v ta namen na razpolaganje, kaže se pač tužen pogled, ker čas, do katerega je še skoraj nemogoč vsak zaslužek, je še predolg, — in kaj pomaga revežem podpora nekaterih soldov!

Ako bi se hotela vsa deželna podpora 20.000 gld. razdeliti za živež stradajočim, pride na glavo komaj 50 kr., s katerimi naj bi se preživel vsaj nad mesec dni, pa misliti je, da čaka še pomenljivejši del podperanja; namreč razdelitev semenskega krompirja in žita, v ta namen trebala bo obrniti večji del doseženih podpor, seme se mora preskrbeti ljudem, sicer tudi letošnje leto ne morejo pridelati živeža in bi jim tako žugala nova neizogibna doba bede.

Pri takih razmerah nadejamo se od strani vlade izdatnejše podpore in pa posebne pozornosti v tem smislu, da se pridnim našim ljudem poda prilika zaslužka z osuševalnimi deli ljubljanskega močvirja, z vredbo Vipavskih hudournikov in potem tudi z zgradbo dolenjske železnice, tako, da si zaceli posebno ljubljanska okolica in pa dolenjska stran one rane, katere so ji prizadele neugodne letine in nesrečne razmere zadnjih let.

— Grof K. Hohenwart, državni poslanec ljubljanskega mesta in predsednik najvišjega računskega dvora, odlikovan je, kakor poročajo dunajski listi, z velikim križem Leopoldovega reda. — Političen pomen tega odlikovanja je očividno, ker vodja sedanje državnozbornske večine ne odlikuje se brez odločnega namena. — Nadejamo se, da ostane večina, kakor do sedaj in da še dolgo ostanejo neizpolnjene želje levičarjev.

— Kranjska trgovinska zbornica. Kakor današnja uradna „Laibacher Zeitung“ poroča, je trgovinski minister potrdil izvolitev dr. Jos. Poklukar-ja za predsednika in Ivan Perdana za podpredsednika trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani za l. 1890.

— Prevzvišeni gospod knezoškof dr. Missija odpeljal se je na Dunaj, da se vdeleži posvetovanja v tamošnji gosposki zbornici državnega zbora.

— Katoliško politično društvo v Ljubljani zboruje dne 9. marca v redutni dvorani in na dnevnem redu so tri točke: a) prošnja do državnega zbora za versko šolo z materinskim učnim jezikom. b) razgovor v političnem položaju z ozirom na namene katoliškega političnega društva. c) prošnja do državne zbornice poslancev za sklep zakona v varstvo malih obrtnikov in hitro rešitev zakona glede stavbinske obrti.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Toliko za Dunaj veselih novic ni bilo zdavnej že zabiležiti, kakor minuli teden. Razširjanje dunajskega mesta v prvi vrsti gledé užitninskega davka, dalje pa tudi v zvezi z prav izdatnim znižanjem tega davka, po drugi strani uzor na razširjenje dunajske občine same in pa na zgradbo mestne železnice — to je že velikansko darilo, katero sedanja vlada prinaša dunajčanem.

Pa še več: Naučni minister obeta še daljno olajšavo za dunajsko mesto s tem, da se je načeloma izrekel pripravljene, one srednje šole na Dunaji, katere do sedaj vzdržuje dunajska mestna občina, prevzeti v oskrbovanje in plačevanje države.

Človek bi moral misliti, da bode to napravilo popolni prevrat v krogih nemške opozicije, izrekoma v krogu zastopnikov dunajskega mesta, ker res Dunaj veselja vriska vsled teh korakov vlade Taaffe-jeve. Pa temu se ve da ni tako. Dunajskim liberalnim časnikom je Dunajevsky še vedno minister za Galicijo, grof Taaffe pa političen nasprotnik, zatiralec nemštva. Prevrat pa se sme pričakovati in sicer temeljit prevrat pri prihodnjih državnozbornskih volitvah. Nadejati se je, da bode Dunaj kazal kmalu enkrat ono mednarodno lice, katero dejansko ima v svojem prebivalstvu, ono avstrijsko lice, katero ima država.

Pomenljivo in to za državnozbornsko večino pomenljivo pa je še drugo iz minulega tedna: to je odlikovanje vodje državnozbornske večine, grofa Hohenwarta, z velikim križem Leopoldovega reda. O tem odlikovanju govorimo na drugem mestu, tukaj samo dostavljamo, da je dotični Najvišji sklep podpisan z dnem 21. februarja.

Razprave v javnih sejah državnega zbora so sedaj večinoma malo pomenljive, ako izvzamemo ono o premembah pristojbin po predlogu Chamiec-ovim, ki meri na to, znižati pristojbine malim posestnikom, nasproti pa zvikšati pristojbine pri različnih igrah in pri dobitkah od srečk in mali loteriji. Nasproti pa so toliko važnejše razprave v budgetnem odseku. Izrekoma naglašajo se povsod, s koliko prijaznostjo je v tem odseku občeval s člani vsih strank ministerski predsednik grof Taaffe in kako si je prizadeval kazati se vsem členom budgetnega odseka postrežljivega, prizadevajoč si, kolikor mogoče voljo storiti vsakemu, ki zahteva kaj mogočega in pametnega.

Omeniti pa nam je tudi izjave treh členov tega odseka izmed kluba nemškega središča: poslancev Ebenhoch, Kaltenecker in Pscheiden, v kateri pravijo, da so se namenoma umaknili glasovanju o dispozicijskem fondu, da vidijo kako se bode vedla vlada v gosposki zbornici glede šolskega vprašanja.